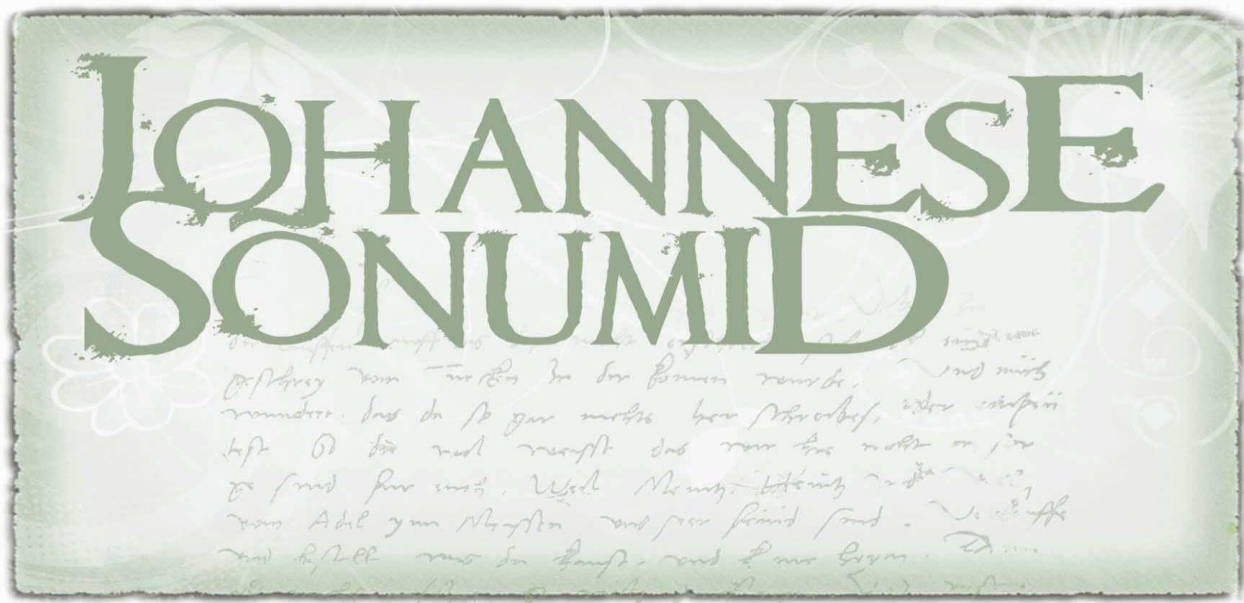

EELK Haapsalu Püha Johannese kogudus MÄRTS 2016

Õppimisest paastuaja kontekstis

Elame 40-päevases paastuajas. Suurele osale ristiinimestest on see vaimne teekond Kristuse ristisurma ja ülestõusmise juurde. Paljudele kaasneb sellega mitmetest harjumuspärastest röömudest loobumine. Paastuaeg on eriline teekond, millel nii mõndagi on võimalik tunnetada ja õppida. See on vaimne palverännak, mille läbimiseks ei pea läbima pikki vahemaid.

Armastatud preester ja publitsist isa Vello Salo parafraseerib oma elulooraaamatus „Siin Vatikani raadio! Vello Salo lugu“ (Gallus 2015) tuntud tõdemust sellest, et inimene õpib nii kaua kui elab. Salo parandab: „Ei, inimene elab nii kaua kui ta õpib! See, kes enam ei õpi, kes kõike teab, on vaimselt surnud.“

Ristikirikus on alati olnud väga tähtis roll pideval – kaasaegses keeles elukestval – õppimisel. Kristuse jüngritel tuli juutlikust taustast ja tõekspidamistest edasi kasvada, mittekristlikud rahvad on ristiusuga kokku puutudes muutnud oma varasemaid arusaamu ja veendumusi ning on õppinud uuel moel – ristiusu õpetuse järgi – elama. See on kujundanud väga paljude rahvaste identiteeti. Järgmisel aastal tähistatakse üle maailma 500. aasta möödumist reformatsioonist. Millele rajas oma arusaamadega usust, pühakirjast ja kirikuelu korraldusest preester ja teoloogiadoktor Martin Luther? Lutheri arusaam oli, et igaüks peab olema võimeline oma emakeeles pühakirja lugema ja sellest aru saama, on mõjutanud ristikirikut väga oluliselt. Seda, milline oli reformatsiooni mõju meie rahvakoolide võrgustiku ja rahva lugemisoskuse üldisele levikule, on üldteada. Usundiloolane Marju Lepajõe väidab artiklis „Miks haridus on püha“¹ et sakraalne hoiak hariduse suhtes juurdub Eesti puhul protestantismis, Martin Lutheri arusaamades. Hariduse pühaks pidamine teinud meist kultuurirahva. Õppimine on meie rahva seas olnud ideaal, mille poole on püüdnud ja selle nimel on paljust loobunud. Õppimise viljaks olev harituse ja hariduse väärtustamine on lahutamatu osa meie, eestlaste, identiteedist.

Piibel, kristluse metatekst, on keeruline. Sellega tegelemine nõuab teadmisi ja pidavat tööd ning sellega tegelemine ei peaks piirduma leeriaegsete õpingute või jumalateenistusel piiblitekstide kuulamisega. Möödunud aasta septembris alustasime koguduses uue algatusega „Piibel köögis,“ mis

¹ Akadeemia 2015 /9, lk 1539-1559; ettekanne Raadio Ööülikoolis: http://www.ylikool.ee/et/13/marju_lepajoe

seisneb Piibli tundmaõppimisel piibliaegsete toitude kaudu. On ääretult hea meel, et kord-korralt on osavõtjate hulk, omavaheline osadus ja küllap ka teadmised Piiblist kasvanud. Lastekiriku õpetaja Maria Strauss peab kord kuus kooliealistele lastele piibliringi „Aardeotsijad.“ Ringi eesmärk on muuta Piibel lastele huvitavaks ja arusaadavaks. Just paastuajal alustasime uue leerirühma tegevust, milles on kesksel kohal piibliõpe. Neil päevil on Jaani kirikus järjekordne piibliaineline näitus.

Elukestev õpe, millest sai aastaid tagasi Eestis levinud termin, ei ole kristlikus õpetuses midagi uut, sest kogu ristiinimese elu on elukestev teel olemine ja seejuures ka õppimine. Sellele aitab kaasa ka kirikuaasta oma rütmi, pühade ja perioodidega.

Paastuaja kese on süvenemisel, palvel ja meelearandusel. Nende kaudu jõuame lähemale tõe tunnetamisele. Seda ei saa aga saavutada usu ja kestva õppimiseta. Seepärast innustan ka Sind, hea lugeja, kirikuaastat ning kiriku poolt kasutatavaid võimalusi kasutama oma usuelu elavdamiseks ja teadmiste rikastamiseks.

Kristel Engman
EELK vikaarõpetaja

KOGUDUSE TEGEVUSKAVA MÄRTSIS.

T, 1. märts kl 16.30 Jaanimardikad (Jaanisaalis). **Kl 18.30** toomkoori proov (Jaanisaalis).

R, 4. märts kl 9 hommikupalvus (Jaani kirikus). Kell 17.00 Segakoori proov.

L, 5. märts kl 11 Leeritund. Piibel kui raamatute raamat. Piibli kasutamine. Vana ja Uus Testament. Kuidas mõista Piiblit? Viib läbi: koguduse õpetaja Tiit Salumäe (Jaanimajas).

P, 6. märts kl 11 paastuaja 4. pühapäeva jumalateenistus armulauaga. Eluleib. Teenivad õpetaja Tiit Salumäe, Kalle Jätsa ja organist Lia Salumäe (Jaani kirikus). Laulab toomkoor. **Kl 13 koguduse nõukogu koosolek** (Jaani kirikus). **Kl 17 Lastekiriku töötegijate koosolek** (Jaanisaalis).

T, 8. märts kl 18.30 toomkoori proov (Jaanisaalis).

R, 11. märts kl 9 hommikupalvus (Jaani kirikus). **Kl 13.30** teetund (Jaanisaalis). **Kl 17** segakoori proov (Jaanisaalis).

L, 12. märts kl 16 Piibel köögis (Jaanimajas).

P, 13. märts kl 11 paastuaja 5. pühapäeva jumalateenistus armulauaga. Kannatuste pühapäev. Lastekirik. Teenivad õpetaja Tiit Salumäe, Teno Ilves ja organist Lia Salumäe (Jaani kirikus).

Ühiselt kaetud kohvilaud. Mõttetalgud, kuidas tähistame oma koguduses juubeliaastaid – Reformatsioon 500, Eesti Evangeelne Luterlik Kirik 100 ja Eesti Vabariik 100. „Meie kingitus Eesti Vabariigile.“ Kutsume sind sellel teemal arutlema ja mõtteid vahetama (Jaani kirikus). **Kõik head mõtted on teretunud!**

T, 15. märts kl 16.30 Jaanimardikad (Jaanisaalis). **Kl 18.30** toomkoori proov (Jaanisaalis).

R, 18. märts kl 9 hommikupalvus (Jaani kirikus). **Kl 13.30** teetund (Jaanisaalis).

L, 19. märts kl 11 Leeritund. Jeesus Kristuse isik. Jumal ja inimene. Lunastus. Õpetus kolmainsusest. Algkristluse teke, õpetuse kujunemine ja kristluse levik. Viib läbi: vikaarõpetaja Kristel Engman (Jaanimajas).

P, 20. märts kl 11 Palmipuudepäeva jumalateenistus armulauaga (Jaani kirikus). Aukuninga alandustee.

Teenib õpetaja Kristel Engman, Raul Tammet ja organist Lia Salumäe. **Kl 16.00** – Segakoori proov (Jaanisaalis).

E, 21. märts kl 15 Suure nädala esmaspäeva palvus. Jeesus Ketsemanis (Jaani kirikus).

T, 22. märts kl 15 Suure nädala teisipäeva palvus. Jeesus kohtu ees (Jaani kirikus).

K, 23. märts kl 15 Suure nädala kolmapäeva palvus. Jeesus mõistetakse surma (Jaani kirikus).

N, 24. märts kl 18 Suure Neljapäeva armulauajumalateenistus. Püha armulaud. Teenib õp. Tiit Salumäe ja organist Lia Salumäe (Jaani kirikus).

R, 25. märts kl 11 Suure Reede sõnajumalateenistus. Teenib õpetaja Tiit Salumäe ja organist Lia Salumäe. Laulab koguduse segakoor (Jaani kirikus). **Kl 12 paastumaarjapäeva küüditamise 67. aastapäeva mälestuspalvus** (Toomkiriku ristimiskabelis).

L, 26. märts kl 19.30 palvus ja paasaküünla süütamine Jaani kirikus ja protsessioon toomkirikusse ning paasaöö missa ja ristimine. Teenivad õpetajad Tiit Salumäe, Kristel Engman ja Teno Ilves, organist Lia Salumäe. Laulab toomkoori ansambel (Jaani kirikus ja Toomkirikus).

P, 27. märts kl 11 Kristuse ülestõusmise püha jumalateenistus armulauaga (Toomkirikus). Teema: Jeesus on surnuist üles tõusnud. Teenivad õpetaja Tiit Salumäe ja Kalle Jätsa, organist Lia Salumäe; lastenäidend. Laulab segakoor. (Toomkirikus). **Kl 18.00** jumalateenistus armulauaga De la Gardie hooldekodus.

T, 29. märts kl 16.30 Jaanimardikad (Jaanisaalis).

N, 31. märts kl 10 Lääne ja Saarte praostkonna konverentsi jumalateenistus armulauaga (Jaani kirikus). Pealiturg praost Leevi Reinaru.

TERE TULEMAST KEVADISELE LEERIKURSUSELE!

Kevadine leerikool algas pühapäeval, 14. veebruaril. Mõne nädala jooksul on veel võimalik leerirühmaga liituda.

Leer ehk vana nimega „peakool“ on koguduse kool. Leerikoolis tutvutakse põhjalikumalt ristiusuga, Piibli, kiriku õpetuse ja ajaloo, kristliku eetika ning koguduse eluga. Leeritunnid toimuvad vastavalt kokku lepitavale kavale. Tunde viivad läbi koguduse vaimulikud ja teised kaastöölised. Lisaks eelnimetatule on leerikoolis osalemine hea võimalus arutleda elu ja igavikuliste küsimuste üle.

Leerikursus lõpeb leeripühaga ehk konfirmatsiooniga 29. mail. Leerikooli lõpetanu saab koguduse täisõiguslikuks liikmeks, võib tulla armulauale, saada ristivanemaks, lasta abielu laulatada ja kandideerida koguduse juhtorganitesse.

Leerikursuse tasu on 40 eurot.

Täpsemat teavet leerikooli kohta saab õpetajate Tiit Salumäe (tsalumae@yahoo.com; 5280635) või Kristel Engmani (kristel.engman@eelk.ee; 5289527) käest.

PANE TÄHELE JA VÕTA PLAANI!

MEIE KINGITUS EESTI VABARIIGILE.

Aastal 2018 on kogu Eesti rahvast, sealhulgas igat ühte meie hulgast, kutsutud ühiselt tähistama Eesti Vabariigi auväärsset 100. sünnipäeva.

Sünnipäevale minnes seisame sageli keerulise küsimus ees, mida sünnipäevalapsele kinkida. Koguduse juhatuse koosolekul oleme mitmel korral arutanud, mis võiks olla meie koguduse ühine kingitus. Kas see võiks olla mõni sündmus, mingi ese, mõni meiepoolne algatus?

Kutsume sind sellel teemal arutlema ja mõtteid vahetama ühise kohvilaua äärde pühapäeval, 13. märtsil peale jumalateenistust Jaani kirikus. Mitu pead on ikka mitu pead ning kindlasti õnnestub meil ühiselt leida väärikas kingiidee.

11-16 AASTASED ON OODATUD NOORTERÜHMA.

10. aprillil alustab koguduse noorterühm, mis hakkab kokku saama kord kuus pühapäeviti. Mängime lõbusaid mänge, teeme koos muusikat, uurime Piiblist oluliste teemade kohta ning võtame palju muud huvitavat ette.

Võta sõber kaasa ja kohtume 10. aprillil kl 12:30 -14:00 Jaani saalis.

Jaanus Kõuts, noorterühma juhendaja

EELTEAVE - 25 AASTAT LEERIST.

Tähistame pühapäeval, 26. juunil kell 11:00 toomkirikus tänujumalateenistusega 25. aasta möödumist taasiseseisvumisaja suurima leerirühma leeripäevast.

Ootame kõiki, kelle leerist möödub tänavu 25 aastat, endast märtsi-aprilli jooksul teada andma kas Maria Straussile (mariastrauss@gmx.de) või Kristel Engmanile (kristel-engman@eelk.ee). Ühtlasi ootame päeva ettevalmistavasse toimkonda neid, kes tahaksid anda oma panuse päeva õnnestumiseks.

Rõõmsa kohtumiseni!

Leeriaastapäeva algatusrühm

SÕPRUS ÜHENDAB.

Sõpruskoguduste esindajad väisasid Haapsalut.

Haapsalu kogudusel on praegu aktiivsed suhted Haaga, Korsnäsi ning Loviisa soome- ja rootsikeelse kogudusega Soomest, Österhaninge kogudusega Rootsist, Tunbridge Wells'i kogudusega Inglismaalt ning Rendsburgi kogudusega Saksamaalt. Lisaks on suhtlemist praostkondlikul tasandil Schmalkaldeni dekanaadiga.

2013. aasta mais Haapsalus toimunud sõpruskoguduste ümarlaua raames tärkas mõte korraldada ühine koolitusnädalavahetus koguduste lastetöötajatele. Nii kutsusime sõpruskoguduste esindajad, praostkonna koguduste pühapäevakoolide õpetajad ja Haapsalus tegutsevate konfessioonide lastetöötajad ühisele koolituspäevale, et üheskoos arutleda lastetöö oleviku ja tuleviku üle. Seminari raames viibisid 12.-14. veebruaril Haapsalus sõpruskoguduse Korsnäsi õpetaja Guy Kronqvist ja Loviisa koguduse pühapäevakooliõpetaja Maija Uitti.

Külalised osalesid 13. veebruaril toimunud koolituspäeval „Kristlikust lastetööst koguduses ja kogukonnas“ Jaanimajas. Ettekanded ja arutelud tõlkis soome keelde Eve Trei. Lastekiriku õpetaja Maria Strauss tegi külalisistele ja kõigile teistele koolituspäeval osalenutele jalutuskäigu Haapsalu

vanalinnas ja rääkis Haapsalu ajaloo ja tänapäevast. Koolituspäeva arutelud kinnitasid, et kristliku lastetööga seotud väljakutsed on Eestis ja Soomes üsna sarnased. Seda iseäranis väiksemates kohtades. Pika ja tõise päeva lõpetas külaliste auks pakutud õhtusöök siinkirjutaja kodus.

Sõbrapäeval, 14. veebruaril osalesid Soome sõbrad Jaani kirikus toimunud jumalateenistusel, millel jutlustas õpetaja Kronqvist. Koguduse juhatuse esimehe Kristi Ainjärve rootsi keelest tõlgitud jutlust on võimalik kõigil Johannese Sõnumite lugejatel lugeda tänapäevast lehest. Lisaks osalesid külalised lastekiriku tundides. Pärast jumalateenistust toimunud kirikukohvil oli kõigil soovijatel võimalus külalistega suhelda. On ju neid kes õpetaja Kronqvisti tunnevad, Haapsalu koguduses palju.

Enne koduteele asumist väisasid külalised koos piiskop Salumäega Haapsalu Hoolekandeteenuste kodu Kastani tänaval, millega Korsnäsi kogudust seob pikaajaline koostöö. On rõõmustav, et koguduse sõprusuhted on laienenud ka linnale ning koguduste vahelisest sõprusest võivad rõõmu tunda ka teised osapooled.

Suur tänu kõigile, kes andsid oma panuse külaliste vastuvõtmiseks!

Kristel Engman
EELK vikaarõpetaja

ERKI HOLMBERGI ELUKÄIKU ON MÕJUTANUD HUVI AJALOO JA POLIITIKA VASTU.

Erki Holmberg on 25 aastat Haapsalu luterliku koguduse liige ja 18 aastat presidendi kantselei siseosakonna juhataja. Läänemaal on tal endiselt palju sõpru ja häid tuttavaid.

Eesti president Lennart Meri kutsus 1998. aastal alles verinoore ajalootudengi Erki Holmbergi presidendi kantselei siseosakonna juhatajaks. Nüüdseks on ta töötanud taasiseseisvusaja kõigi kolme presidendi juures ja pälvis tänavu Valgetähe IV klassi ordeni.

Tiit Salumäe koostöö Erki Holmbergiga on kestnud aastaid ja see on puudutanud nii koguduse tööd kui ka suhteid vabariigi presidendi kantseleiga. Viimastel aastatel ka EELK autasude komisjoni, kuhu Erki Holmberg kuulub ja mida Tiit Salumäe juhatab.

„Mulle on olnud suureks abiks Erki asjatundlikkus autasude komisjonis, aga samuti riikliku protokollis ja avalike suhete alal,” ütles Salumäe. „Mul on väga hea meel, et Erki on vabariigi presidendi kantselei ühe staažikama töötajana pälvinud riikliku autasu. Õnne ja õnnistust!”

Ajalugu ja poliitika

Erki Holmbergi elukäiku on määranud tema huvi ajaloo ja poliitika vastu. See tõi ta ka Haapsalu koguduse juurde.

„Muinsuskaitse liikumise ajal, olin siis alles koolipoiss, sain tutvaks Haapsalu koguduse õpetaja Tiit Salumäega ja üks side kogudusega sealtkaudu tekkis,” meenutas Erki Holmberg. „Oli ju kirikul tähtis osa võõrast võimust vabanemisel.”

Tänavu saab Erkil 25 aastat leerist Haapsalu toomkirikus. Ristitud on ta Vigalas, oma vanavanemate kirikus.

„Olen nüüd juba pikalt Haapsalust ära olnud, Tartus õppimas ja hiljem Tallinnas tööl, kuid Haapsalu kogudus on jäänud tõeliseks kodukoguduseks,” sõnas Erki. „Siin on kogudusele väga tarvilik vaimsus ja tegemislust, see teebki Haapsalu koguduse üheks eriliseks koguduseks, ehk isegi kogukonnaks.”

Töö presidendi kantseleis.

Üks osa Erki Holmbergi tööst on riigipea siseriikliku suhtluse korraldamine ja tema visiitide

ettevalmistamine. Rutiini selles töös ei ole - iga nädal toob midagi sellist, mida ei oska ette näha. 24. veebruari hommikut alustas Erki Toompeal piduliku lipuheiskamisega. Päev lõppes presidendipaari vastuvõtuga Estonias.

„Need päevad ei ole kantselei töötajatele rõõmsad puhkepäevad, need on rõõmsad tööpäevad,” ütles Erki. „Kuid neis on alati hetki, mis meelde jäävad.” Ta tõi näiteks vabariigi aastapäeva lipuheiskamised varahommikuses Narva Hermanni kindluses, kui presidendi vastuvõtt ja paraad on Ida-Virumaal.

Eesti elu iseloomustamiseks võttis Erki appi ühe lõigu peapiiskopi Urmas Viilma tänavu vabariigi aastapäeval peetud kõnest: „Eesti Vabariigi 98 aastases väarikas vormis peidab ennast 25 aastane tegus, innovaatikahuviline, avatud ja positiivse mõtlemisega, protestantliku tööetikaga noor uljaspea. Minu mureks on, et seda raamatutarkust, noorusest tingitud uljust ja ehk ka jõusaalis trimmitud muskleid on äkki liiga palju, et kõige selle kõrvalt märgata Vana Testamendi Koguja viidatud „vaest tarka meest”, kes oleks hea nõuandja. See nõu võiks lahendada ka „palavaid“ küsimusi ühiskonnas, mis on seotud enamasti üksteise tunnustamisega, üksteise kõrval elamisega ja sama õhu hingamisega.”

Autogrammikütt

Ajaloo ja poliitikaga on seotud ka Erki hobi - ta hakkas juba koolipoisina koguma riigipeade ja riigitegelaste autogramme. Esimese autogrammi sai ta USA presidendilt Ronald Reaganilt. Viimati saadud autogramm on aga Samoa riigipea Tui Atua Tupua Tamasese Efi oma. Kokku on tal autogramme 1600 ringis.

Eesti üks paremaid mälumängureid, Haapsalu ajalooõpetaja Margus Maiste kirjeldas, kui järjekindel on Erki oma autogrammiotsinguil. Maiste oli tunnistaja, kui kord Gruusias reisides tahtis Erki kindlasti kätte saada Gruusia kompartei juhi autogrammi. Käis tal kodus ukse taga, kui meest kodus ei olnud, andis naabrite juures uksekella.

„Gruusia kommunisti (sealse partei I sekretär aastail 1985-89 Džumber Patiašvili) sain ikka kätte,” meenutas Erki.

Ühel teisel reisel jäädvustas Maiste fotole, kuidas Erki käib Serbias Jugoslaavia kunagise presidendi Josip Broz Tito lese maja ümber, et autogrammi saada. See päädis politsei saabumisega.

Erki sõbra silmade läbi

Margus Maiste rääkis oma ammu olnud sõbrast nii: „Tunnen Erkit 1990. aastate algusest ja kuigi meil on paras vanusevahe, seob meid ühine ajaloohuvi. Kui mina tulin Haapsallu õpetajaks, oli Erki

keskkooli viimases klassis. Mingil ajal olime kolleegid, kui Erki oli pärast keskkooli Lihula koolis ajalooõpetaja. Siis läks ta Tartusse ülikooli ja sealt 1998 Kadriorgu.

Käime aastaid koos reisimas, kaks korda aastas. Läänud suvel käisime Lõuna-Rootsis ja Taanis, aastavahetusel Stockholmis ja selle ümbruses.

Kui Erki ei oleks presidendi teenistuses, näeksin temas head reisijuhti ja reisikorraldajat, eriti hea on ta programmi koostajana. Tema reisieelistused tulevad ajaloo- ja kultuurihuvist, aga eriline huvi on tal riigipeade ja kuningate haudade vastu.

Kui palju on Kadrioru Erki muutnud? Kaalus on ta juurde võtnud, nagu me kõik, aga see on ealine iseärasus. Töö ja inimese vanus muudab inimese leplikumaks. Kes noorena oli radikaal, on nüüd tasakaalukas kodanik.

Erki on hea suhtleja, päikseline inimene. Tema eriline anne on oskus teha halva mängu juures head nägu.”

Lehte Ilves

LASTETÖÖST KIRIKUS JA KOGUKONNAS.

13. veebruaril k.a. kohtus Haapsalu Püha Johannese koguduses ligi paarkümmend lastetöötajat lähemalt ja kaugemalt, kirikust ja kogukonnast, et osaleda seminaril "Lastetööst kirikus ja kogukonnas".

Kaugemad külalised tulid Soomest meie kahest sõpruskogudusest: pastor Guy Kronqvist Korsnäsist ja lastetöötaja Maija Uitti Loviisast. Eve Trei, kes on meie koguduses Loviisa sõprussuhete kontaktisik, tegi tänuväärset tööd ja vahendas seminari sisu soome keeles meie külalistele. Oikumeenilise mõõtmel lisasid Seitsmenda Päeva Adventistide Haapsalu koguduse esindajad.

Avapalvusele, mille pidas piiskop Tiit Salumäe, järgnenud ettekannete osa juhatas sisse Triin Salmu EELK Laste- ja Noorsootöö Ühendusest. Lastetöö väljakutsetest ja võimalustest rääkides, tutvustas ta demograafilist olukorda Eestis. Potentsiaali on palju, sest 15% elanikkonnast kuulub pühapäevakooli vanusegruppi (0-14a). Prognoosi kohaselt see vanusegrupp lähitulevikus suureneb.

Hageri koguduse kauaaegne lastetöö tegija Lia Kaljuste alustas oma ettekannet lausega: “Igas võimaluses on väljakutse ja väljakutses võimalus”. Ta rääkis, kuidas kutsuda lapsi koguduse juurde, mis on lastetöö eesmärgid, millised võivad olla selle tööloigu väljundid ja milline peab olema lastetöötaja. Väga oluliseks pidas ta palvejõudu lastetöö tegemisel.

Väga meeldiv ja rikastav oli kogemuste vahetamine ja üksteisega tutvumine lõunalauas, restoranis “Kärme küülik”. Pärast maitsvat kõhutäit kulus marjaks ära väike jalutuskäik päikesepaistelises ja talviselt lumises Haapsalus, mida juhtis siinkirjutaja.

Ettekannete teises osas rääkis Ridala ja Martna koguduste õpetaja Küllike Valk kristlikust laste- ja peretööst kogukonnas. Olles kaasa löönud Tallinna Kaarli koguduse lastetöös, on ta kogenud, kui erinevad on võimalused ja vajadused linnas ja maal. Aga igal pool on oluline koguduse poolt näidata, et pered on oodatud. Selle märgiks rajati Ridala kogudusemaja ette Küllikese eestvedamisel laste mänguväljak, mis täidab väga hästi oma eesmärgi. Küllike rõhutas, et tuleb minna kirikust välja ja olla avatud. Näiteks toimuvad Martnas piiblitunnid raamatukogus, mis on inimestele tuttavam koht, nõ lävepakk on madalam. Samas on seal soe ja hea olla.

Kaitseliidu Lääne maleva teavituspäevale Heiki Magnus selgitas oma ettekandes, kui oluline on laste haridusliku ja isamaalise kasvatusel nende kaasamine nii riiklikel, kohaliku tähtsusega kui ka kiriklikel üritustel. Viimane tekitab kohati raskusi ja võõristust ning vajaks paremat selgitustööd. Räägiti võimalusest korraldada lastele kirikut tutvustavaid ja eakohaseid ekskursioone.

Lääne maavalitsuse haridusnõunik Mare Tereping rääkis laste vaba aja kasutusest tänapäeva ühiskonnas ja väitis, et tänapäeva laps tahab teada, miks asjad on nii nagu on ja miks asju teatud viisil

tehakse. See on ka oluline kristlikku lastetööd planeerides. Ta rääkis ka usundiõpetuse hetkeolukorrast Lääne maakonnas ja inimeste hoiakutest kiriku suhtes, mis on tingitud teadmatusesest. Taas tuli esile suur vajadus tutvustada kirikut laiemalt just lastele ja noortele.

Sisuka seminari lõpetasid töötoad, kus rõhuasetus oli praktilisel töö ja kogemuste jagamisel. Enne lahkuminekut koguneti Jaani kirikus lõpupalvusele, mille pidas praost Leevi Reinaru.

Seminar sai palju positiivset vastukaja. Teemad olid osalejate hinnangul ajakohased, huvitavad ja praktilised ning andsid uusi impulsse koguduse lastetöö edendamiseks. Oli tore saada uusi teadmisi ning vahetada mõtteid teiste lastetöötajatega. Lähtudes seminaril kuuldust saavad meie koguduse lastetöötajad kokku 6. märtsil kell 17 Jaanimajas, et kaaluda uusi ideid ja mõelda lastekiriku tegevusele pikemas perspektiivis. Kaasamõtlejad on teretulnud!

Lastekiriku õpetaja
MARIA STRAUSS

PIIBEL KÖÖGIS.

Retsepte Raamatute Raamatust

Iisraeli rahvas kõrberännakul

Suudame vaid aimata, kui suur oli Iisraeli rahva nälg ja janu, olles juba päevi ja nädalaid kurnaval rännakul Siinai kõrbes. Arusaadav, et nad nurisema hakkasid ja Egiptuse lihapotte meenutades tõdesid, et orjapõlves ei käinudki nende käsi nii halvasti. Kõht oli igatahes rohkem täis kui viletsas vabaduspõlves selles kuumas kõrbes.

Jumal teadis, mida tema rahvas vajab. Temale oli juba siis teada-tuntud tõsiasi, mille tõestamiseks teevad teadlased tänapäeval keerulisi uuringuid: magusat süües läheb tuju paremaks! Igatahes toimis see maiuspala, mida Jumal inimestele saatis, suurepäraselt. Ja nagu enamus magusaid asju, tekitas see neis isegi sõltuvust: „Rahvas uitas ringi ja korjas, jahvatas käsikivil või tampis uhmris, keetis potis või valmistas sellest kooke. See maitstes nagu õliga küpsetatud maiuspala.“ (4.Mo. 11:8) Piiblis ei ole kirjas, mida taevamanna endast täpsemalt kujutas ja seda ei ole tänini suudetud välja uurida. Moosese raamatust saame teada, et „Manna oli nagu koriandri seeme, välimuselt otsekui pedolavaik.“ (4.Mo. 11:7) Taevamannat on võimatu valmistada maiste vahenditega, aga järgnevat retsepti kasutades saame aimata, mis maiku oli see taevalik maiuspala.

Taevamanna küpsised

125 g pehmet võid
150 g suhkrut
2 muna
2 spl mett
¼ tl soola
½ tl vaniljet
1 ½ tl küpsetuspulbrit
240 g jahu
kaunistuseks koriandriseemneid

Vahustada või ja suhkur heledaks kohevaks vahuks. Lisada munad ja vahustada hoolikalt. Lisada mesi, sool ja vanilje ning sõeluda sisse küpsetuspulbriga segatud jahu. Segada taigen ühtlaseks. Asetada taigen teelusika abil küpsetuspaberiga kaetud ahjuplaadile. Kaunistada koriandriseemnetega. Küpsetada 200 kraadi juures umbes 8 minutit. Jahutada küpsetusrestil.

Tõlkinud ja kohandanud Maria Strauss

„Piibel köögis“ osalejad valmistasid 20. veebruaril taevamanna küpsiseid ja kuulasid praostkonna sekretär Tiina Vösu piiblitundi Iisraeli rahva kõrberännakust.

Järgmine "Piibel köögis" kokkusaamine toimub laupäeval, **12. märtsil kell 16.00** Jaanimajas. Kõik huvilised on oodatud!

Osalustasu 2 eurot.

Soovitame osalussoovist teada anda: Maria Strauss, mariastrauss@gmx.de; 53583276.

PRAOST GUY KRONQVISTI JUTLUS HAAPSALU JAANI KIRIKUS 14.02.2016

1Ms 3:1-19, Hb 4:14-16, Mt 4:1-11

Pattulangemise lugu on vaevalt midagi, mida tänapäeval seltskondlikel kokkusaamistel võiks pidada tavapäraseks kõneaineks ja lugemisteemaks. Suurema osa jaoks neist, kes peavad ennast kaasaegseteks inimesteks, on see väljamõeldud lugu, muinasjutt. Ning väljamõeldud lugusid me väldime. Iseäranis juhul kui see käsitleb mõnda ebamugavat teemat. Vähemalt siis, kui kõnelejaks ei ole mõni tuntud ning kuulus autor.

Kuid kas see lugu Piibli alguses on tegelikult muinasjutt? Me peame endale tunnistama, et mingil

ajahetkel inimkonna ajaloos on tekkinud reetlikus ja salakavalus. Mingil ajahetkel, ning see pidi juhtuma üsna ammu, on keegi käitunud vastutustundetult. Mingil ajahetkel lasime end esimest korda ahvatleda millelgi, mis tundus väga põnev, kuid ei olnud vaimselt rikastav.

Mingil ajahetkel üsna inimkonna ajaloo algusaegadel tegi keegi vea. Miks mitte nimetada seda pattu langemiseks? Mingil hetkel meie endi elus on igaühel meist olnud isiklik pattu langemise hetk. Petmine, õelus, vastutusest kõrvalehiilimine. Vaevalt me mäletame, mis see täpselt oli, kuid me teame, et sellised hetked on olnud. Iga päev teeme me pattu, eksime millegi vastu. Me hiilime kõrvale vastutusest. Me tunneme kiusatust millegi suhtes, mis ei ole õige. Me jätame tegemata asju, mida oleksime pidanud tegema. Igas päevas on oma pattu langemise hetk.

Süü, häbi, kõrvalejäetuse ja hüljatuse tunne rõhuvad meid. Meil on ettekujutus paradiisist, õnnetundest, õndsusest. Aeg-ajalt kogeme, et paradiis ei ole meist kaugel, kuid see tunne kestab vaid mõne hetke. Süütundest, häbitundest ja üksindustundest vabanemiseks katsetame erinevaid asju. Kuid sageli see ei õnnestu. Alkoholi tarbimine on üks viis põgenemiseks, andumine lõbustustele või meelelahutustele on teine tee. Või lohutuseks liialdada söömise, asjade kokkuostmise, jooksmise, joogaga tegelemise, psühholoogia uurimise, ravimite tarbimisega ... Ka paastumine ja vaimsed tegevused võivad olla üheks mooduseks, surumaks alla oma süüd, häbi või üksindust...

Sõltumata sellest, milline on meie suhtumine pattulangemise loosse, kas peame seda müüdiks, muinasjutuks või tõelisuseks, kõnetab see meid ebamugava kuid samas tõese sõnumina.

Tänane evangeeliumi tekst jutustab meile vastupidise loo pattulangemise loole. See räägib kellestki, kes seatakse vastamisi mitmesuguste kiusatustega, kuid kes suudab neile vastu seista. Ta on viidud viimase piirini. Kiusatustele vastu panemine ei ole tema jaoks kerge ega iseenesest mõistetav, kuid ta saab sellega hakkama. Ta on üksinduses kõrbes kus leiab osaduse Vaimu ja Jumalaga.

Pattulangemise lugu on vaadeldud siin kui osaduse kaotamist. Evangeeliumi tekstis jutustatakse kellestki, kes taastab osaduse Jumalaga. Siin kõneletakse kellestki, kes ei hülga talle esitatud kutset. Tal ei ole midagi, mille pärast ta peaks häbi tundma. Kirjutatud on, et inglid tulid tema juurde ja teenisid teda, peale seda kui ta oli kiusatustest võitu saanud.

Õigupoolest oleks olnud kasulik lugeda tänase päeva tekste teistsuguses järjestuses. Teine lugemine, mis oli kirjast heebrealastele, on ju süntees ja kokkuvõte Vana Testamendi pattulangemise loost ja evangeeliumi jutustusest kiusatused võitnud Jeesusest.

“Et meil nüüd on suur ülempreester Jeesus, Jumala Poeg, kes on läbinud taevad, siis hoidkem kinni usust, mida me tunnistame. Sest meil pole niisugune ülempreester, kes ei suuda kaasa tunda meie nõrkustele, vaid selline, kes on olnud kõigiti kiusatud nii nagu meie ja siiski ilma patuta. Läki siis julgusega armu aujärje ette, et me halastust saaksime ja armu abiks leiaksime.” Hb 4:14-16

Kiusatuse all mõistame me ahvatlust teha asju, mis on valed. Kuid see võib olla ka näiteks soov anda, hüljata head tavad ja tõekspidamised. Heebrea kirja esimeste adressaatide jaoks oli kiusatuseks vaenulikkus, tagakiusamine, mittemõistmine. Paljud neist olid väga lähedal oma ristiusust loobumisele. Oleks olnud palju lihtsam osaleda keisrikultuses nagu kõik teised. Või minna ebajumalate templisse ning süüa ja juua seal koos naabrite ja tuttavatega. Kristlane olla oli palju raskem. Elu oli palju keerulisem. Kuid olles kogenud, et Jeesus on Tee, Tõde ja Elu, oleks ebajumalate teenimine tähendanud oma hinge mahamüümist. Heebrea kirja autor leidis, et seda ei tohi juhtuda ning saatis heebrealastele kirja, kus rääkis Jeesusest niihästi kui päästjast kui ka eeskujust. Kui neile oli kiusatuseks vaenulik suhtumine kaaskondlaste poolt, siis võibolla tänapäeva kristlaste kiusatuseks on ükskõiksus, millele tuleb vastu seista. Ka selles olukorras on Jeesus niihästi eeskujuks kui ka päästjaks.

Päris kindlasti on ka tulevikus olukordi kus ma teen pattu. Ma loodan, et suudan vastu seista kiusatustele ja katsumustele, kui ma saan selleks innustust ja juhatust Jeesuselt. Kuid sõltumata minu õnnestumistest või vääratustest ei muutu Tema suhtumine minusse. Ta mõistab meid, on halastav, andestab ja annab tuge neile, kellel on raske. Ta jagab meiega oma võitu kiusatuste üle ja igavest elu.

PIDULIKUD TERVITUSED PETERBURIST.

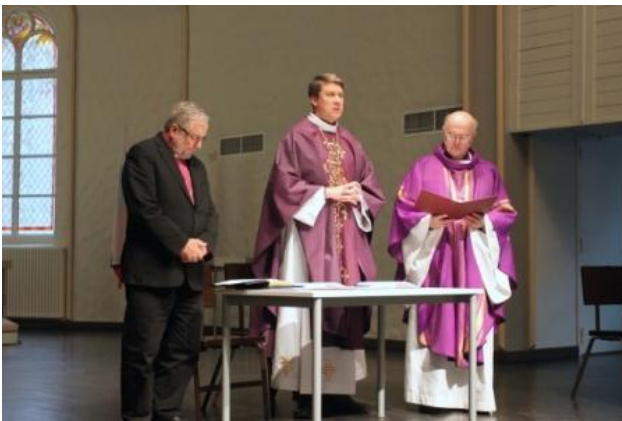

Vabariigi aastapäevale eelnenud nädalavahetus oli Peterburi Jaani kirikus väga pidulik. Laupäeval 20. veebruaril tähistas Eesti Kontsert kiriku taasavamise 5. sünnipäeva Villu Veski ja Tiit Kalluste kontserdiga. Nende kava “Nordic Sounds” tõi Eesti helis ja pildis Neevalinna. Saksofoni ja akordioni helisid saatsid altariseinale kuvatud pildid Eesti loodusest. Et nende taustaks oli altariruumi kaarjas sein ning iga pildi keskmeks seeläbi suur rist, lisas see kuuldule-nähtule ka vaimuliku mõõtme – Looja ligiolu oma loodus.

Pühapäeval jumalateenistusel jutlustas peapiiskop **Urmas Viilma**, liturg oli piiskop **Tiit Salumäe** ning piiblitekste ja kirikupalveid luges diakon **Hannu Keskinen**. Orelit mängis **Sergei Varšavski** ning laulis koguduse ja Peterburi Eesti Kultuuriseltsi ühiskoor “Kaja”.

Jumalateenistuse järel allkirjastasid Urmas Viilma ja Ingeri Kiriku piiskop **Aarre Kuukauppi** EELK ja Ingeri Kiriku vahel viie aasta eest sõlmitud lepingu pikendamisakt. Ning seejärel pühitses peapiiskop mustad altarikatted, mille kinkijaiks seltsing Piiterlased, kuhu kuuluvad erinevatel aegadel Neevalinna kõrgkoolides õppinud eestlased. Ja siis oli jälle muusikalise külakosti kord. Seda pakkusid Pirjo Joans (laul), Kristo Käo (teorb) ja Tõnu Jõesaar (viola da gamba). Koosolemine lõppes ühises kohvilauas, kus muuhulgas pakuti ka Eestist toodud rosinakringleid.

Liliann Keskinen

SÜNNIPÄEVAD MÄRTSIS.

1. märts	Tamur Tammine	
2. märts	Tiit Aedmäe	
	Kaido Rehkalt	30
	Kätriin Kurst	
	Gloria Magdalena Strauss	5
3. märts	Lilli Veide	77
	Martin Oja	
	Stella Dana Ender	
	Tormi Ojasoo	
4. märts	Tiina Kütt	
	Grete Katharina Strauss	
5. märts	Leida Niinemäe	83
	Silver Tigane	
	Liis Laur	
9. märts	Indrek Kalda	
	Ülle Kõva	
	Piret Soome	
11. märts	Küllike Valk	50
	Kristi Henning	
	Emma Miia Martson	
13.märts	Taimi Sammel	
15.märts	Taavi Lauringson	
	Airi Laanepuu	
16. märts	Leida Arna	89
	Sigrid Tarkmeel	81
	Joanna Martina Lepmets	
17. märts	Vaike Pertel	81
	Heli Tammik	65
	Vallo Vilta	
	Katrin Jets	30
18. märts	Kaidi Mutso	
	Peeter Vihmann	
19. märts	Helju Laine Zauram	94
22. märts	Ülo Birnbaum	73
23. märts	Kadri Rehkalt	
24. märts	Rait Bachmann	
25. märts	Triin Laasi	
26. märts	Loviise Radjuk	81
	Tiit Lõhmus	
	Emily Kalamees	
27. märts	Aire Nilb	
	Kristel Borman	
28. märts	Angeliina Schwindt	
	Kristi Ainjärv	
	Raigo Vali	
29. märts	Anneli Ammas	
	Mari Saviir	
30. märts	Karl Vihterpal	86
31. märts	Linda Sain	79
	Reino Kaukes	
	Eva Cramer	
	Oskar Saareväli	

Palju õnne sünnipäevaks ja õnnistust uueks eluaastaks!

KUULÕPU MUUSIKAELAMUS.

Veebruarikuu eelviimasel päeval andis Haapsalus Jaani kirikus suurepärase kontserdi Euroopa Kultuuripealinna Segakoor Veronika Portsmuthi ja Mai Simsoni juhatamisel. Koor loodi omal ajal tutvustamiseks Tallinna Euroopa kultuuripealinnana (oli selles rollis 2011.a) ja osalemaks ETV populaarses saates Laululahing. Kuna koosmusitseerimise tahe ei vaibunud, jätkati tegutsemist. Tänapäeval ollakse üheks suuremaks segakooriks Eestis. Kuna koor pidas eelmisel nädalal Roostal laululaagrit, oldi õnnelikud võimaluse üle omandatut ka kuulajatele esitada. Kontserdikavas oli meie heliloojate koorilooming ning põhja- ja idanaabrite suured nimed Sibelius ja Bortnjansky. Eesti autoritest olid väga huvitavad meie 2 noorema põlvkonna esindajat: Pärt Uusberg ja Kristo Matson. Viimase teos - Tuul ei tea, kuhu ta läheb - kõlas Eestis esmakordselt. Publiku hulgas oli ka autor ise. Kontserdi lõpuplokk lauldi, mõeldes tänuga möödunud nädalal meie seast lahkunud Eri Klasile, inimesele, kes andis tohutult palju Eestile ning tutvustas meie muusikat ja kultuuri paljudes maailma paigus. Ettekandele tulid laulud, millega enamus meist on üles kasvanud: Meil aiaäärne tänavas, Kui mina alles noor veel olin, Vaikne kena kohakene, Teele-teele, kurekesed. Haapsalu kontserdi pealkirjaks oli Sallime. Veronika Portsmuthi sõnul sooviti mähkida publik õhulise Haapsalu imesalli kombel pehmelt muusika rüppe. See neil ka õnnestus. Kontserdi lõpus oli kõigil võimalus salli oma käe järgi sättida, kuna lauldi koos kooriga ühte kaunimatest lauludest Ta lendab mesipuu poole.

Tiia Laar

MINU KEEL ON EESTI KEEL.

Minu keel on eesti keel,
selles heliseb mu meel,
selles laulavad mu sõnad,
kumisevad kokku kõlad,
hellalt Põhjatahe all
antud tõusta taeva tal.
Eesti keel – mu emakeel –
püsigu ta kaua veel!

Tiia Laar

JUHTSALM, MÕTISKLUS JA PALVE.

Aga nooruk ütles neile: „Ärge kartke! Te otsite ristilöödud Jeesust, Naatsaretlast. Ta on üles äratatud, teda ei ole siin. Näe, siin on paik, kuhu ta pandi!“ Markuse 16:6

Kui me soovime mõista esimeste Ülestõusmispühade vapustust ja rõõmu, peame meenutama, kes oli Jeesus oma esimestele jüngritele. Ta oli Issand, kellele kuuletuda. Ta oli Õpetaja, kes kõike teadis. Ta oli inimene, kel oli väljapääs absoluutselt igast olukorrast. Ta oli Sõber, Arst, Lohutaja, Pattude Andestaja — võib julgelt öelda: kõige lähedasem inimene. Ta oli neile sõna otseses mõttes kõik kõiges. Ja nüüd löödi nende Issand ja Õpetaja risti nagu kõige närusem kurjategija. See tundus olevat kõige lõpp. Kogu seni elatud elu lõpp. Surm on alati lõplik.

Jüngrid ei mäletanud või ei uskunud, kui Jeesus ise oli ette kuulutanud, et Ta surmatakse ja et Ta tõuseb kolmandal päeval üles. Milline tohutu rõõm see pidi olema, kui Jeesus ülestõusnuna tõesti nende ees seisis. Seda rõõmu suudab ehk mõista vaid inimene, kellele Jeesus on kõigeks kõiges. Surmal ei ole viimast sõna! Jeesus elab! Jeesus, see, kes on meile kõige lähedasem, on jälle meiega!

Miks juhib kirikuaasta meid pika, 40-päevase paastuaja kaudu Ülestõusmispühadeni? Miks püüame Suurel Nädalal samastada end Kristuse ristiteega? Selleks, et kasvõi pisutki „olla kohal“ nendel sündmustel, mis toimusid esimeste Ülestõusmispühade ajal. Et kasvõi veidigi saada osa sellest

tohutust vapustusest ja tohutust rõõmust, mis valdas esimesi jüngreid, kui selgus, et Jeesus elab. Jah, kogeme aastast aastasse, et pühad tulevad ka siis, kui me niiväga „kohal“ ei olegi. Aga kas need pühad on ikka meie jaoks, kui me pole paastuajal ja Suurel Nädalal ennast puhastanud, et meelt parandanuna puhta ja kerge südamega Ülestõusmist tähistada? Kurb oleks, kui me jääksime millestki väga olulisest ilma sellel ristirahva suurimal rõõmupeol.

**Sind tahan armastada, minu jõud,
Sind tahan armastada, minu ehe,
Sind tahan armastada oma teoga
ja igavese kirega:
Sind tahan armastada, kauneim valgus,
kuni lõhkeb mu süda.**

Angelus Silesius, 1624-1677
Arst, filosoof, vaimulik kirjanik

Mõtiskluse kirjutas Karin Teder.

EELK HAAPSALU PÜHA JOHANNENE KOGUDUS

KOGUDUSE KANTSELEI. Kooli tn 6, on avatud esmaspäeval, kolmapäeval ja reedel kl 9-15. Kohtumine koguduse õpetaja piiskop Tiit Salumäega on soovitatav leppida eelnevalt kokku (tel. 52 80635).

Kasutatud riiete annetustumük on avatud E, K ja R kell 10 – 13.

Telefon 473 7166, 473 7167, 528 0635.

E-post haapsalu@eelk.ee

Koduleht <http://www.eelk.ee/haapsalu/>

Aadress Kooli 6, 90501 Haapsalu

Pangakonto IBAN EE811010602003965006 (SEB);
IBAN EE442200001120274032 (SWEDBANK).

Registrikood 80210533

Koguduse infokiri Johannese Sõnumid saadetakse soovijaile e-postiga. Kui soovid, et ka Sinu e-post lisatakse kirjasaaajate hulka, palun anna oma soovist teada haapsalu@eelk.ee

Eesti kiriku elust saab lugeda <http://eelk.ee/> ja <http://www.eestikirik.ee/>

Toomkirik ja muuseum Vaata www.haapsalulinnus.ee Kontakt: Marika Peberg, tel 5184664, 4725346. Linnuses toimuvate ürituste kohta vt lähemalt: <http://www.haapsalulinnus.ee>

TOIMETUS

Tiit Salumäe E-post: tsalumae@yahoo.com 5280 635.

Kristel Engman E-post: kengman@hotmail.com; 5289 527.

Lydia Kalda E-post: lydia.kalda@hotmail.com; 53477 633.

Lia Salumäe E-post: liasalumae@hotmail.ee; 53039 835.

Lehte Ilves E-post: lehte@le.ee

Karin Teder E-post: karin.teder@gmail.com

Maria Strauss E-post: mariastrauss@gmx.de

Tiia Laar E-post: tiia.laar@gmail.com

Teno Ilves E-post: teno.ilves@gmail.com

Koguduse häälekandja ilmub septembrist 2008 kord kuus. Ootame lugejate kaastöid, küsimusi ja soovide, millest järgmistes Johannese Sõnumites lugeda soovitakse. Palume teie abi, et Johannese Sõnumid jõuaksid võimalikult paljude huvilisteni. Teatage soovijate e-posti aadress koguduse kantseleisse.